

Aan dtkv De Raad van Ministers
De Minister van Economische
Ontwikkeling
De heer I.S. Martina
AmiDos Building, Pletterijweg 43
Alhier

Uw nummer 2018/46361 Uw brief van: 24 oktober 2018 Ons nummer: 08112018.01 Willemstad, 8 november 2018
(letter):
Onderwerp: Voornemen tot vaststelling profielschets raad van commissarissen CTDF (art. 8 PB 2014, no. 3 (GT))
Bijlage(n):

1 Inleiding

Middels besluit van 24 oktober (zaaknummer: 2018/46361) van de Raad van Ministers, ontvangen op 25 oktober 2018, is het voornemen inhoudende de vaststelling van de profielschets van de raad van commissarissen van Curaçao Tourism Development Foundation (hierna: CTDF) aan de adviseur gemeld.

Op 7 maart 2017 heeft de adviseur reeds advies (nummer: 07022017.01) uitgebracht betreffende het voornemen tot vaststelling van de profielschets CTDF. In voornoemd advies, dat als integraal onderdeel van dit advies moet worden gezien, stelde de adviseur zwaarwegende bezwaren tegen de vaststelling van de profielschets CTDF en werd geadviseerd om de profielschets van CTDF met inachtneming van het gestelde in het advies te wijzigen dan wel het voorstel te motiveren en het vervolgens wederom aan de adviseur te melden voor advies.

2 Ontvangen en geraadpleegde relevante documenten

- Besluit Raad van Ministers van 24 oktober 2018 (zaaknummer: 2018/46361);
- Brief van 22 oktober 2018 van de Minister van Economische Ontwikkeling (hierna: de Minister) aan de Raad van Ministers (zaaknummer: 2018/46361);
- Concept profielschets van CTDF
- Brief van 28 juli 2017 van (de voorzitter en de secretaris van) de raad van commissarissen van CTDF aan de Minister met betrekking tot de vacatures raad van commissarissen CTDF;
- Statuten van CTDF, laatstelijk gewijzigd op 27 april 2012; en
- Online uittreksel van het Handelsregister van de Kamer van Koophandel van Curaçao van CTDF van 6 november 2018.

3 Toetsing voornemen tot vaststelling profielschets

Artikel 2.3 van de Code stelt het volgende met betrekking tot de deskundigheid en samenstelling van de raad van commissarissen. De raad van commissarissen dient zodanig te zijn samengesteld dat hij zijn taak naar behoren kan vervullen. Deze samenstelling dient te berusten op een bewuste keuze voor kwaliteit ter uitoefening van de toezichthoudende, goedkeurende en adviserende taken van de raad van commissarissen.

De raad van commissarissen stelt een profielschets op voor de leden van de raad van commissarissen van de overheidsentiteit. Ter zake van de gewenste grootte en samenstelling

wordt rekening gehouden met de aard en de omvang van de overheidsentiteit en haar onderneming alsook de in dit kader gewenste deskundigheid en achtergrond van de commissarissen.

De profielschets dient onder andere een weerslag te zijn van de aard van de activiteiten, de internationalisatiegraad, de omvang en de specifieke risico's op middellange en lange termijn van de onderneming. Daarbij moet concreet rekening worden gehouden met de aard en omvang van de bedrijfsactiviteiten alsook de specifieke risico's van de desbetreffende overheidsentiteit.

Ook is in artikel 2.3. gesteld dat de algemene vergadering van aandeelhouders samen met de raad van commissarissen ten minste éénmaal per jaar de vastgestelde profielschets aan de hand van daartoe op te stellen maatstaven evalueert en daaruit conclusies trekt voor de samenstelling, grootte, taken en werkwijze van de raad van commissarissen.

Uit het bovenstaande volgt dat voor iedere afzonderlijke commissaris dan wel een groep van commissarissen een specifiek deskundigheidsprofiel dient te worden opgesteld en vastgesteld. De profielschets en de samenstelling dienen daarbij zo concreet mogelijk te worden opgesteld, zodat voorgedragen kandidaten daaraan kunnen worden getoetst.

Op 7 maart 2017 heeft de adviseur reeds advies (nummer: 07022017.01) uitgebracht betreffende het voornemen tot vaststelling van de profielschets CTDF. In voornoemd advies stelde de adviseur zwaarwegende bezwaren tegen de vaststelling van de profielschets CTDF om reden van het feit dat uit de aangeleverde informatie niet was af te leiden waarom het noodzakelijk is om een raad van commissarissen bestaande uit zeven leden te hebben, almede het feit dat er geen profiel was opgenomen voor een expert op het gebied van de doelstelling van de stichting.

Geadviseerd werd om de profielschets van CTDF met inachtneming van het gestelde in het advies van 7 maart 2017 te wijzigen (raad van commissarissen van vijf leden) dan wel het voorstel te motiveren en het vervolgens wederom aan de adviseur te melden voor advies.

In de brief van 22 oktober aan de Raad van Ministers schrijft de Minister naar aanleiding van het advies van 27 maart 2017 (nummer: 27032017.01) het volgende:

“(…)

In haar hierbij gevoegd schrijven van de RVC van CTDF aan de Minister van Economische Ontwikkeling d.d. 28 juli 2017 met betrekking tot de vacatures RVC CTDF gaat de Raad omstandig in waarom het belangrijk en dus gewenst is om de RVC van CTDF uit 7 leden te doen bestaan en motiveert de benodigde profielen. Ik verwijs hierbij naar voornoemd schrijven van de RvC van CTDF.

Mede in het licht van de implementatie Van het “Tourism Master Plan 2015 — 2020”, en doordat meer aandacht dient te worden besteed aan een van de snelgroeiende economische sectoren van Curaçao, is een krachtig en ter zake kundige RvC benodigd.

Wij stellen hierbij voor om de grootte van de RVC van CTDB op 7 leden te consolideren en de samenstelling van de RVC conform de bijbehorende profielschetsen als volg te laten vaststellen.

De profielschetsen bestaan dan uit:

- Algemeen Adviseur RvC;
- Financieel expert RVC;
- Juridisch expert RVC;
- HR Expert RVC;
- Commercieel expert met toeristische deskundigheid;
- Commercieel expert op het gebied van marketing;
- Commercieel expert op het gebied van productontwikkeling.

Bijvoegend ook de profielschets voor de voorzitter van de RvC, een rol die te combineren is met een van de functies binnen de RVC.

(...)"

Voor een nadere motivering voor de noodzakelijkheid van een raad van commissarissen van CTDF bestaande zeven leden verwijst de Minister naar de brief van 28 juli 2017 van de raad van commissarissen met betrekking tot vacatures RvC CTDF. In voornoemde brief wordt het volgende gesteld:

"(...)

Vanwege het statutair aftreden en ontslagname van vier leden van de raad van commissarissen ("RvC") van de Stichting Curacao Tourism Development Foundation ("CTDF") bestaat de RvC thans uit slechts drie (3) leden.

Voorheen bestond de RvC uit zeven (7) leden, als gevolg waarvan vier (4) vacatures zijn ontstaan welke opgevuld dienen te worden.

Samenstelling RvC en Auditcommissie

De RvC bestaat thans uit:

Mevrouw Germaine Gibbs, MBA, Marketing expert
De heer R. Eleonora, HR-expert, vice-voorzitter RvC
De heer mr Errol Fa Si oen, Juridisch expert, secretaris RvC
De heren Eleonora en Fa Si Oen zijn in augustus 2016 toegetreden.

Wij stellen u derhalve onder de navolgende argumentatie voor over te gaan tot aanvulling van de vacatures.

Artikel 9, lid 1 van de statuten bepaalt:

"De raad van commissarissen bestaat uit een oneven aantal natuurlijke personen."

Lid 2:

"De leden van de raad van commissarissen worden benoemd door de Minister met inachtneming van een vooraf door de Minister voor ieder lid vastgestelde profielschets."

Lid 10 bepaalt expliciet:

"Indien de raad van commissarissen meer dan vijf (5) leden bevat, stelt de raad van commissarissen uit zijn midden een auditcommissie in, De auditcommissie heeft de taken en bevoegdheden als in de Code beschreven".

Ter voldoening aan de eis van artikel 2.4 van de Code Corporate Governance, en omdat de begroting van de CTDF meer dan NAF 30.0 M bedraagt, werd uit wenselijkheid en noodzaak om de juridische, economische en financiële risico's zoveel mogelijk te vermijden, een Auditcommissie ingesteld en bestaat sedert augustus 2016 met goedkeuring van de SBTNO de RvC uit zeven (7) leden.

In het advies van de SBTNO d.d. 7 maart 2017, nr 27032017.01, werd echter o.a. het volgende gesteld:

"Uit de aangeleverde informatie en in samenhang met de doe/stelling van CTDF is voornog niet af te leiden waarom het noodzakelijk is om een raad van commissarissen te hebben bestaande uit zeven leden. De noodzaak om -naast de financieel deskundige en een jurist- een HR expert en drie commerciële experts alsmede een general manager expert, wiens profiel in grote lijnen overeenkomt met het profiel van de commercieel expert is, te hebben is niet te achterhalen uit de aangeleverde informatie.

Het is ook niet duidelijk waarom er geen profiel is opgenomen met een expert op het gebied van de doelstelling van de stichting zoals toerisme, zijnde een persoon met minimaal een HBO toeristische opleiding en minstens 5 jaar relevante werkervaring in de toeristische sector."

De RvC meent echter dat de samenstelling van haar raad, niet alleen op grond van de statutaire eis van artikel 9, lid 10, maar ook op grond van de volgende argumentatie uit zeven leden dient te bestaan, en ook dat binnen de RvC een expertise op HR-gebied vereist is.

HR-expert

“Focus on the tourism industry’s soft component (human capital) development as opposed to infrastructure developments (hard components)” (Tourismeplan, blz. 81)

De SBTNO als Adviseur Corporate Governance ging in 2016 akkoord met de benoeming van een HR-expert als lid van de RvC.

Daarnaast geldt dat de RvC door de Regering is opgedragen om het Tourism Masterplan 2015-2020 (“Toerismeplan”) samen met de directie van het Curacao Tourism Bureau (“CTB”) uit te voeren en daarop controle uit te oefenen.

Het Toerismeplan vereist dat binnen de CTB-structuur gekwalificeerde deskundigen werkzaam zijn teneinde zorgvuldige (“sound”) keuzes en beslissingen te kunnen nemen, en dat het strategisch raamwerk o.m. prioriteit moet stellen aan het aspect en de ontwikkeling van de Human Resources binnen de toeristenindustrie als een van de strategische pijlen. Korthedshalve wordt verwezen naar bladzijden 88 t/m 90 van het Toerismeplan, (Strategy #3: Human Capital Investment).

Overige experts

De samenstelling van een RvC dient conform de Code te berusten op een bewuste keuze voor kwaliteit ter uitoefening van de toezichthoudende, goedkeurende en adviserende taken van de raad van commissarissen.

De RvC is dus van mening dat, naast de thans aanwezige deskundigheid, de samenstelling dusdanig zal moeten zijn dat een verhoogde kwaliteit plaatsvindt teneinde de RvC in staat te stellen haar statutaire toezichthoudende, controlerende en adviserende taken naar behoren en optimaal uit te oefenen voor een richtige uitvoering van het toerismebeleid en het Toerismeplan.

Daarom wordt geadviseerd de openstaande vacatures op te vullen met de volgende deskundigheid:

- een financieel deskundige in de zin van de Code
- een commercieel deskundige met minimaal vijf jaar werkervaring in een commercieel strategische positie binnen een grote organisatie
- een toeristische deskundige met minstens 5 jaar relevante commerciële werkervaring in de toeristische sector binnen een grote organisatie

allen op minimaal HBO-niveau.

De voorgestelde profielschetsen voor deze te benoemen experts gaan hierbij. Waar geen vereiste opleiding is vermeld, hanteert de RvC de opvatting dat het te benoemen lid een materiedeskundige dient te zijn.

Motivering

De motivering voor de behoefte van de overige gewenste expertises binnen de RvC is als volgt.

Financieel expert: De CTB kan aangemerkt worden als een groot bedrijf met een stichtingsbegroting van meer dan NAF 30.0 M waarbinnen vele financiële handelingen plaatsvinden. Daarnaast is de Auditcommissie actief wier rapportages op de financiële merites beoordeeld dienen te worden. Artikel 2.3 van de Code stelt expliciet de eis van de aanwezigheid van een financieel expert (“financial literate”). De adviezen, beoordelingen en toetsingen van een financieel expert worden als dringend noodzakelijk en gewenst gevoeld. Weshalve wordt geadviseerd om tot een benoeming van een financieel expert als lid van de RvC-CTDF over te gaan.

Commercieel deskundige: de CTB kent binnen haar bedrijf een tweetal belangrijke “divisies”: Marketing en Product Development.

In dat licht en in het kader van de uitvoering van het de strategische doelstellingen van het Toerismeplan zijn de deskundige visies van deze experts binnen de RvC onontbeerlijk.

Toeristische deskundige: wat voor de commercieel deskundigen geldt, geldt mutatis mutandis ook voor de toeristische deskundige die tevens commercieel onderlegd moet zijn. Hij/zij zal in een groot bedrijf of organisatie in de hospitality sector werkzaam moeten zijn geweest.

Binnen de RvC wordt het gemis aan een expert met een toeristische specialisatie gemist ter meerdere beoordeling van onder meer de productontwikkeling inzake het toerisme, de organisatie en coördinatie van toeristische activiteiten, naast het meedenken aan de uitbouw van een lokaal toeristisch partnerschap met de toeristische "stakeholders".

Naar de door deze experts uit te oefenen specifieke en algemene taken wordt verwezen naar bijgaand profielschetsen.

Voorzitterschap RvC

Door het aftreden van mevr. J. Hooi-Bonet als lid RvC/Voorzitster wordt het voorzitterschap thans waargenomen door de heer R. Eleonora, vice-voorzitter.

Het is daarom noodzakelijk dat u bij de opvulling van de RVG-vacatures krachtens artikel 9, lid 7 van de statuten tegelijkertijd ook overgaat tot benoeming van een voorzitter als zevende lid van de RvC. Wij nodigen u hierbij uit daartoe over te gaan.

(...)"

Hieronder gaat de adviseur puntsgewijs in op de door raad van commissarissen in zijn schrijven van 28 juli 2017 gegeven motivering voor de noodzaak van een raad van commissarissen bestaande uit zeven leden.

- *Voorheen bestond de raad van commissarissen van CTFD uit zeven leden*

In artikel 2.3. wordt gesteld dat de algemene vergadering van aandeelhouders (dan wel de Minister) samen met de raad van commissarissen ten minste éénmaal per jaar de vastgestelde profielschets aan de hand van daartoe op te stellen maatstaven evalueert en daaruit conclusies trekt voor de samenstelling, grootte, taken en werkwijze van de raad van commissarissen. Het feit dat een raad van commissarissen voorheen uit zeven leden bestond is op voorhand dus geen rechtvaardiging om dit aantal zondermeer te handhaven.

- *Artikel 9 lid 10 van de statuten van CTFD stelt expliciet dat indien de raad van commissarissen meer dan vijf (5) leden bevat, de raad van commissarissen uit zijn midden een auditcommissie instelt. Gelet op de begroting van meer dan 30 M en uit wenselijkheid en noodzaak om de juridische, economische en financiële risico's zoveel mogelijk te vermijden werd (op grond van artikel 9 lid 10) ter voldoening aan artikel 2.4 van de Code een auditcommissie ingesteld.*

Hoewel het instellen van een auditcommissie op grond artikel 9 lid 10 van de statuten en artikel 2.4 van de Code een verplichting betreft indien de raad van commissarissen uit meer dan vijf leden bestaat, houdt dit geen verbod in voor het instellen van een auditcommissie indien de raad van commissarissen uit vijf of minder leden bestaat. Ook met een raad van commissarissen bestaande uit vijf leden kan een auditcommissie worden ingesteld uit wenselijkheid en noodzaak om de juridische, economische en financiële risico's zoveel mogelijk te vermijden.

Een raad van commissarissen van 7 leden voor CTFD staat ook niet in verhouding met de reeds eerdere door de Raad van Ministers vastgestelde omvang voor de raad van commissarissen van vergelijkbare of grotere overheidsentiteiten zoals SSC, CAH en CPA welke allen op 5 leden zijn vastgesteld

Alleen zeer grote entiteiten qua omvang en complexiteit, zoals Aqualectra, kennen een raad van commissarissen bestaande uit zeven leden.

- *De RvC is door de Regering opgedragen om het Tourism Masterplan 2015-2020 ("Toerismeplan") samen met de directie van het Curaçao Tourism Bureau ("CTB") uit te voeren en daarop controle uit te oefenen.*

Met betrekking tot het voorgaande wijst de adviseur allereerst op artikel 2.9 van de Code die stelt dat de commissaris die wordt benoemd op basis van een specifieke voordracht zijn taak moet vervullen zonder mandaat van degenen die hem hebben voorgedragen en onafhankelijk van bij de onderneming betrokken deelbelangen. Het door de regering gegeven van opdrachten aan de raad van commissarissen van CTDF, zoals kennelijk is geschied, is in strijd met de bepalingen van de Code. Daarenboven heeft de raad van commissarissen conform artikel 2.1 van de Code tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in de overheidsentiteit en de met haar verbonden onderneming en het bestuur met raad ter zijde te staan. De motivering doet voorkomen alsof de raad uit 7 leden dient te bestaan daar de raad ook mede bestuurlijke taken op zich gaat nemen hetgeen niet in overeenstemming is met de Code. De uitvoering en nadere uitwerking van het Masterplan is een aangelegenheid van de bestuurder en zijn organisatie.

- *De raad van commissarissen is van mening dat de samenstelling dusdanig zal moeten zijn dat een verhoogde kwaliteit plaatsvindt teneinde de RvC in staat te stellen haar statutaire toezichthoudende, controlerende en adviserende taken naar behoren en optimaal uit te oefenen voor een richtige uitvoering van het toerismebeleid en het Toerismeplan en stelt de volgende samenstelling van de raad van commissarissen voor:*

- *Een Marketing expert (functie momenteel vervuld)*
- *Een HR-expert (functie momenteel vervuld)*
- *Een Juridisch expert (functie momenteel vervuld)*
- *Een Financieel expert*
- *Een Commercieel deskundige*
- *Een Toeristische deskundige*

De adviseur merkt op dat er slechts zes leden in deskundigheidsprofielen worden voorgesteld door de raad van commissarissen.

Conform artikel 2.3 van de Code is minimaal één lid van de raad van commissarissen een zogenoemde financieel expert.

Bij de motivering van de overige nog niet ingevulde expertise geeft de raad van commissarissen in de brief bij de Commercieel deskundige aan dat het gaat om expertise op het gebied van marketing en product development in het licht van de uitvoering van de strategische doelstellingen van het toerismeplan, en dat het bij de (commercieel) toeristische deskundige gaat om een expert met toeristische specialisatie ter meerdere beoordeling van onder meer de productontwikkeling inzake het toerisme, de organisatie en coördinatie van toeristische activiteiten.

Voor de door deze experts uit te oefenen specifieke en algemene taken wordt in de brief verwezen naar de bijgaande profielschetsen. De door de Minister aan de adviseur aangeboden profielschets CTDF komt voor wat betreft de voorgestelde deskundigheidsprofielen echter niet overeen met de in de brief van de raad van commissarissen voorgestelde samenstelling.

Op basis van de reeds ingevulde profielen in combinatie met de motivering van de raad van commissarissen bij de voorgestelde nog in te vullen profielen d.d. 2017, constateert de adviseur een opmerkelijke overlap in expertise bij de een aantal profielen. Naast de (commercieel)

Marketing expert - die reeds binnen de raad aanwezig is - dient ook de Commercieel deskundige over expertise op het gebied van marketing te beschikken. Naast de Commercieel deskundige dient ook de (commercieel) Toeristische deskundige zich te richten op productontwikkeling inzake het toerisme.

Gezien het feit dat de deskundigheid op het gebied van marketing is afgedekt binnen het profiel van Marketing expert en productontwikkeling op het gebied van toerisme is afgedekt binnen het profiel van de (commercieel) Toeristische deskundige, kan worden betoogd dat het profiel van Commercieel deskundige kan vervallen.

Naast de leden in de zes door de raad van commissarissen voorgestelde deskundigheidsprofielen (waarvan de adviseur stelt dat dit tot vijf moet worden teruggebracht) wordt tot slot nog krachtens artikel 9 lid 7 voorgesteld een zevende lid van de commissarissen te benoemen, t.w. de voorzitter.

Met betrekking tot de statutaire functie van voorzitter merkt de adviseur op dat dit een additioneel taak betreft voor een commissaris die reeds in een van de deskundigheidsprofielen is benoemd. Iedere als zodanig benoemde commissaris kan door de Minister in de functie van voorzitter worden benoemd, mits hij aan het additionele profiel van voorzitter voldoet.

Alles overziend komt de adviseur tot de conclusie dat de door de raad van commissarissen in de brief van 28 juli 2017 gegeven motivering voor een raad van commissarissen bestaande uit 7 leden geen stand houdt. Geadviseerd wordt om de omvang van de raad van commissarissen op vijf leden te stellen met de volgende deskundigheidsprofielen:

- Een (commercieel) Marketing expert
- Een HR-expert
- Een Juridisch expert
- Een Financieel expert
- Een (commercieel) toeristische expert

Gelet op het bovenstaande handhaaft de adviseur zijn zwaarwegende bezwaren tegen de vaststelling van de Profielschets van CTDF in het bijzonder met een omvang van 7 leden. Geadviseerd wordt om de Profielschets van CTDF met inachtneming van het gestelde in dit advies te wijzigen en het vervolgens wederom aan de adviseur te melden voor advies voordat het wordt vastgesteld.

Uit het online uittreksel van de Kamer van Koophandel alsmede eerdere adviezen van de adviseur blijkt overigens dat de raad van commissarissen inmiddels uit vijf leden bestaat. Met mevrouw G. Gibbs als Marketing expert, heer R. Eleonora als HR-expert, de heer E. Fa Si oen als Juridisch expert, de heer A. Tyrol als financieel deskundige (en tevens voorzitter) en de heer K. Jonckheer als commercieel (Toeristisch) expert.

4 Conclusie en Advies

- De adviseur handhaaft zijn zwaarwegende bezwaren tegen de vaststelling van de Profielschets van CTDF om de in dit advies aangegeven redenen. Geadviseerd wordt om de Profielschets van CTDF met inachtneming van het gestelde in dit advies te wijzigen en het vervolgens wederom aan de adviseur te melden voor advies voordat het wordt vastgesteld.